

NIEZWYKŁY PARK ARCHEOLOGICZNY W PODOBORZE UCHYLA RĄBKĄ TAJEMNICY

Jak żyli nasi przodkowie

Na niewielkim wzgórzu koło Czeskiego Cieszyna w Podoborze zwanej też Starym Cieszynom otwarta zostanie w pierwszym dnju maja nowa atrakcja dla turystów. Jest nią Park Archeologiczny będący w miarę wierną repliką dawnego grodziska słowiańskiego i czymś w rodzaju skansenu. To właśnie tutaj możemy naocznie przekonać się, jak żyli przed wiekami nasi przodkowie. Park ten stał się odnowioną filią Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Cz. Cieszynie. Jest też pomnikiem kultury. Wybudowany został w miejscu, gdzie od roku 1978 prowadzone są pod kierownictwem Pavla Kouřila, dyrektora Instytutu Archeologicznego Akademii Nauk CR w Brnie systematyczne badania archeologiczne. Jego pierwsza część powstała na tak zwanym akropolu na półekstarowym wzniesieniu.

Spojrzenie do historii

Grodzisko w Podoborze zbudowane zostało i osiedlone w epoce późnego brązu i żelaza. W okresie prehistorycznym istnieje aż do V wieku p.n.e., gdy w wyniku kataklizmu obrotowego zanika. Świadczą o tym m.in. późnie spalone warstwy odkryte w szczególności na akropolu. Z okresu halstaackiego pochodzą na przykład znalezione zwęglone belki, rozbite łuski ludzkie, a nawet spalony szkielet konia i kolejne przedmioty zniszczone przez ogień. Grodzisko w Podoborze przetrwało istnieć na okres niezmiernie długich wieków. Około połowy VIII wieku naszej ery zostaje odbudowane i osiedlone przez Słowian, jednak na przełomie IX i X stulecia prawdopodobnie zryły znowu zakończony tu zostało gwałtownie. Obecność Słowian można tu udokumentować dzięki licznym znaleziskom. Grodzisko istnieje aż do połowy XI wieku, gdy zaczyna się stopniowo wyludniać i zanika droga naturalna, a centrum osiedlenia przesuwa się na Górę Zamkową do Cieszyna, gdzie powstaje kasztelania Piastowska.

Początki badań archeologicznych

Jak dowiedzieć się można ze źródeł historycznych, pierwsza dochowana wzmianka pisemna na temat grodziska pochodzi z lat 80. dziewiętnastego wieku. Pierwsze badania przeprowadzono tu przed I wojną światową; uzyskany materiał został zdeponowany w muzeum w Cieszynie i w Wodzisławiu. W latach trzydziestych i w okresie międzywojennym badania są sporadyczne. Ponowne badania na terenie grodziska w Podoborze rozpoczęto w roku 1952. Nawiązały one do prac prowadzonych przez polskich archeologów

na Górze Zamkowej w Cieszynie. Od roku 1978 systematycznie badania prowadzi tu docent Pavel Kouřil, CSc., dyrektor Instytutu Archeologii Akademii Nauk CR w Brnie, przy współpracy Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Cz. Cieszynie, które prace te finansuje. Chodzi o jedyne systematyczne badania archeologiczne na terenie Moraw północnych i Śląska przynoszące coraz to nowe odkrycia z życia naszych przodków. W pracach wykopaliskowych co roku w czasie wakacji bierze udział grupa studentów Wydziału Archeologii Uniwersytetu Śląskiego w Opawie. Znaleziska uchylają rąbką tajemnicy bogactwa ukrywanego we wnętrzu naszej ziemi, szczególnie odkrycia zaś są świadkami odległej historii naszych dziadów i pradziadów.

Bogaty plon znalezisk

W trakcie niespełna trzydziestu lat, odkąd trwają na grodzisku badania archeologiczne, znaleziono już mnóstwo cennych przedmiotów. Najwięcej jest ceramiki, różnego rodzaju garnków i dzbanów tak z okresu halstaackiego, jak i – a może przede wszystkim – słowiańskiego. Są to noże, obręcze do wiader, kamienie służące do mielenia zboża i inne przedmioty gospodarstwa domowego, ale też

Pavel Kouřil, ojciec duchowy Parku Archeologicznego i badań wykopaliskowych, prezentuje cenną ostrogę z haczykiem, która znaleziona została w Podoborze.

z bramą wejściową, zaprojektowana została w ten sposób, by zwiedzający mogli sobie wyobrazić, jaka była funkcja obronna grodziska, jak mieszkano w tym czasie, jak rozwijało się rolnictwo. W ogóle – jak wyglądało to życie. Możemy być po prostu świadkami historii życia przodków w naszym regionie, a wchodząc za palisady mamy wrażenie, że czas cofnął się o kilka stuleci wstecz.

Budowa Parku Archeologicznego realizowana jest stopniowo w czterech etapach i jej ostatecznego finału spodziewać się należy w roku 2010. Stopniowo powstanie tu całe centrum dydaktyczne z zapleczem, z salami do organizacji wystaw i konferencji, droga dojazdowa, parking. Oprócz ciekawej zabudowy będzie można tu oglądać pokazy walk sprzed wieków, a także wyrobu ceramiki, narzędzi, broni, tkactwa, obróbki rudy żelaza itp. Przewiduje się również organizowanie koncertów i imprez mających związek z historią i archeologią. Istniejące już zabudowania uzupełnione zostaną kolejnymi.

Zwiedzanie skansenu

Zwiedzanie Parku Archeologicznego będzie na pewno bardzo atrakcyjne dla wszystkich, w szczególności dla dzieci i młodzieży, jednak na razie,

Do grodziska prowadzi most o długości 12 metrów i brama z wieżą, wszystko wykonane jest z jody bez jednego gwoździa.

ostrza strzał, przedmioty z brązu takie, jak bransolety, spinki itp. Wprost unikatowe są, pochodzące z okresu halstaackiego, rączki z gliny i kamienia związane z kultem Słońca czy grzechotka z tego samego czasu. Mianem bardzo cennych oznaczane są znalezione na akropolu w ubiegłym sezonie ostrogi z haczykami, które dowodzą, że już w VIII wieku istniała tu jazda elitarna, która stosowała ten rodzaj ostróg słowiańskich. Do przedmiotów o wielkiej wartości należą też kolczyki ze srebra zwane zausznikami i ozdobny czarny koralik z masy szklanej i wiele, wiele innych.

Park archeologiczny

Ukoronowaniem dotychczasowych badań jest Park Archeologiczny powstający na obszarze dawnego grodziska. Gałość zajmuje powierzchnię jednego hektara i 74 arów. Systematyczna odbudowa dawnego grodziska z okresu słowiańskiego trwa tu od roku 2001. Archeolodzy starają się odtworzyć obraz dawnego życia naszych przodków. Zdaniem Pavla Kouřila, przy budowie skansenu wzorowano się głównie na polskim Biskupinie. Za wałem obronnym z drewnianą palisadą, wielką bramą, do której prowadzi most zwodzony, wyrosły ziemianki kryte trzcina i słomą oraz chata słowiańska o rozmiarach 20 razy 3,5 metra, w której wódz wraz ze swoją drużyną odbywał narady w ważnych dla grodu sprawach. Wszystko budowane jest z jody zwożonej z całego kraju i to bez gwoździ, drutu, betonu. Po prostu w oryginalny sposób, taki sam, jaki stosowano przed wiekami. Wieża, łącznie

Do bardzo wartościowych przedmiotów znalezionych na grodzisku w zeszłym sezonie należy niewątpliwie kolczyk ze srebra, zwany zauszniką.

zanim wybudowane zostanie centrum dydaktyczne, termin odwiedzin skansenu należy uprzednio uzgodnić z pracownikami muzeum pod numerem telefonu 558 711 866 lub pod adresem e-mailowym program@muzeum.cz. Zamówienia przyjmowane są w dni robocze, natomiast w czasie weekendów do Podobory można przyjechać bezpośrednio.

Park archeologiczny w Podoborze dostępny będzie dla turystów podobnie jak zamki, czyli wyłącznie w sezonie letnim, który kończy się z dniem ostatniego października. Z uwagi na fakt, że chodzi o pomnik kultury, zwiedzanie możliwe jest wyłącznie z przewodnikiem.

EMILIA ŚWIDER

Dokończenie SONDY ze str. 4

TADEUSZ WANTULA, wiceprezes Kongresu Polaków w RC: Nigdy nie byłem zwolennikiem Święta Pracy. Tradycyjnie zatem od lat spędzam ten dzień na roboczo – pracując w ogrodzie i na działce. No i relaksując z rodziną. Tak będzie i w tym roku.

RENATA PUTZLACHER, poetka: Pierwszy maja? Oczywiście ze Świętem Pracy i z dawnymi pochodami, do udziału w których byliśmy zmuszani jako dzieci. A w tym roku „poświętuję” sobie dobrowolnie. Po okresie intensywnej pracy, który spędziłam z kolegami nad projektem pn. „Ondraszek – Pan Lysej Góry”, odpocznę sobie co nieco na zielonej trawce...

JAN RYLKO, prezes Miejsowego Koła PZKO w Jabłonkowie: Ten dzień kojarzy mi się przede wszystkim z moją młodością i latami studenckimi, które spędziłem w Warszawie. Pamiętam z tamtych czasów Edwarda Gierka, którego widywałem na trybunie na Marszałkowskiej. A dzisiaj? Dzisiaj traktuję to święto jako dzień warty tego, aby odpocząć w gronie rodzinnym. Na pewno pójdziemy na spacer lub w góry.

WIESŁAW SIKORA, wiceprzewodniczący Ruchu Politycznego „Wspólnota”: Nie uważam obchodzonego w dniu 1 maja święta za święto komunistyczne. Zawsze kojarzy mi się z wydarzeniami, do jakich doszło pod koniec XIX w. w Chicago i które były impulsem do tego, by na całym świecie zaczęto obchodzić Święto Pracy. Czyli świętowano je i nadal się je świętuje nie tylko w krajach komunistycznych, ale także na Zachodzie. Ci, którzy zatem mówią o święcie komunistycznym są – że delikatnie powiem – w błędzie. Ja zaś od pewnego czasu spędzam 1 maja z rodziną i przyjaciółmi z obu stron Olzy. Od dwóch lat nazywamy te spotkania „Witanień Unii”, bo w tym dniu przecież oba nasze kraje wstąpiły do Unii Europejskiej. Tym razem wyjedziemy do Koniakowa, i o ile pogoda dopisze, spędzimy ten dzień na łonie natury.

HALINA MOLIN, dyrektorka Biblioteki Regionalnej w Karwinie: Pierwszy maja przestęgam aż z trzech punktów widzenia: z zawodowego – to dla mnie „czas miłości” wg K.H. Máchy, z obywatelskiego – to Święto Pracy, z narodowościowego zaś wiąże się dla mnie z „Majem nad Olzą”.

W tym roku pierwszy dzień maja spędzę w malowniczej krajinie Rajcejków Teplicy, w ślicznym sanatorium „Aphrodite”.

ANDRZEJ FEBER, senator i wójt Stonawy: Tak, jak u większości ludzi, moje wspomnienia wiążą się przede wszystkim z wielkimi pochodami pierwszomajowymi. Osobiście jednak wole ciche i spokojne obchodzenie tego święta. Wierzę, że uczciwa praca chwali się sama.

Tegoroczny 1 Maja spędzę w domu, z rodziną, odpoczywając od codziennego zgiełku i jednocześnie pracując. Mam nadzieję, że pogoda dopisze i będę mógł trochę popracować w ogródku i coś zreperować w domu. Z żoną od długich lat kulturowym zwyczajem pierwszomajowego pocałunku. Cieszę się, że będę mógł ją znów pocałować pod rozkwitniętym drzewem.

STANISŁAW JAKUS, wiceburmistrz Jabłonkowie: Ten dzień kojarzy mi się jak najbardziej z rodziną, bo z urodzinami syna Marka, który przyszedł na świat dokładnie 1 maja. No i urodziny Marka były powodem, że przed 1989 rokiem, kiedy jeszcze pracowałem w Hucie Trzynieć, nie musiałem chodzić na pierwszomajowe pochody. Szefowie to tolerowali.

A jak spędzę 1 maja w tym roku? Na pewno będę odpoczywał w gronie rodzinnym.

(kor, man, mro, wak, sch)

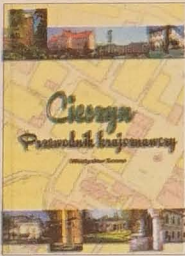
W takich właśnie ziemiankach, krytych słomą lub trzcina, żyli przed wiekami nasi przodkowie.

WŁADYSŁAW SOSNA - »Cieszyn. Przewodnik krajoznawczy«

Wyd. „Offsetdruk”. Przewodnik, który ma ułatwić zwiedzającemu...

KAROL CHMIEL - »Śpiewki znad Olzy i Wisły«

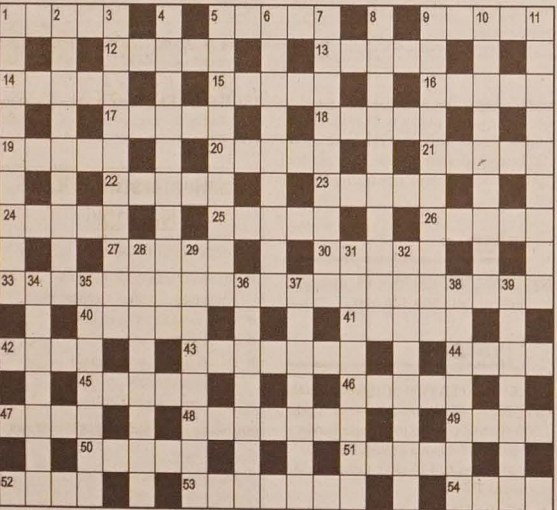

Wyd. „Wojewódzki Ośrodek Metodyczny”. Kierując się troską o...

szryńskiej poezji gwarowej. Książki można nabyć lub zamówić...

Krzyżówka

Pozioło: 1. Josef po czesku malujący 50. naczyne na szlachetny napój...

Rozwiązanie krzyżówki z 22 kwietnia. Pozioło: 1. PRIAM 4. BROOK 8. SEDES 11. ODRĄ 12. SLIP 13. MITIC 14. UPRKA 15. ALITY 16. AIDA 18. AGAR 20. KPIARZ 21. NUR 23. UTGARD 24. SAFANDULA 27. SONET 28. NAZWA 29. WAI 31. BAI 33. NIEBO W PŁOMIENIACH 40. WONDER 42. SET 43. ABSCEAS 45. ZASPA 47. OELIT 49. FAKIR 50. AKORD 52. LANCA 53. SŁUP 55. ETAN 57. GRUZ 58. PADLINA 61. CENT 62. YMA 63. AON 64. RYJ 65. FAUN 66. SALTATO 67. AZOR.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań (wystarczy podać rozwiązanie dodatkowe) rozlosowana zostanie książka T. Glinki, M. Piaseckiego pt. „Cuda Polski”...

PIŁKARSKIE ZALEGŁOŚCI: ZWYCIĘSTWO BANIK I CZESKIEGO CIESZYNA

Niepotrzebny remis Trzyńca

I GAMBRINUS LIGA
JABLONEC - OSTRAWA 1:2 (0:0). Bramki: 58. Weber - 65. Varadi, 90. Magera. Sędziował Pfihoda. W. 2832.

FUTBOL TRZYNIEC - FC TATRAN BRNO/KOHOUTOWICE 0:0. Sędziował Chramcov. W. 450. Gospodarzom nie można zarzucić braku zaangażowania...

Lokaty: 1. Jakubczowice 48, 2. Uńców 38, ... 6. Trzyńiec 32. (man)
FK NOWE SADY - FC IRP CZESKI CIESZYŃ 1:2 (0:0). Bramki: 56. Kluka - 70, i 83. Fizek. Sędziował Kratochvíl. W. 70. Trzy punkty zapewnił gościom młody obrońca Fizek...

MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA

BOGUMIN - HAJ 1:4 (1:1). Bramki: 20. Kukuliak - 31, i 85. Hedych, 55, i 88. Kostka. Sędziował Honík. Widzów 200. Jeszcze w 20. minucie nie wrzóło kleski „Fał”, po opieczni trenera Romana Kaizara...

L. PIOTROWICE - ISKRA RYMARZÓW 0:1 (0:0). Bramka: 88. Dosedel. Sędziował Orlewić. Widzów 100. W 30. minucie mecz obfity deszcz...

Pod ryznicem

Wśród minęła dwudziesta rocznica awarii w elektrowni jądrowej w ukraińskim Czernobylu. Pamiętam świetnie, jak nazajutrz po katastrofie w upalne przedpołudnie biegałem z kolegami za piłką...

Jedno kliknięcie. Dziewięcioletni wówczas Szweczek z dużym prawdopodobieństwem też biegał po boisku za piłką...

13 maja Memoriał K. Szotkowskiego

Już dziś można trenować do zaplanowanego na 13 maja 2. Memoriału Karola Szotkowskiego, który o godz. 13.30 rozpocznie się w centrum JABLONKOWA, trasa biegu wynosi 800 m...

ferta

PIŁKA NOŻNA - 1. liga: Ostrawa - Pilzno (jutro, 17.00). MŚLF: Trzyńiec - Lipowa (dzisiaj, 10.15). DYWIJAZA: E. Dziecmorowice - W. Karłowice, Horka - Orłowa (dzisiaj, 16.30).

Orłowa B, Śmiłowice - Lutynia D, Wierzbiszewice - Nydek (jutro, 16.00). MISTRZOSTWA POWIATU: Oldrzychowice - Luczyna, Noszowice - Piasiek, Czarnowica - Gnojnik (dzisiaj, 16.00).

TENIS: międzynarodowy turniej mężczyzn „Open” (od dzisiaj, 10.00, na kortach NH Ostrawy w Piłkarskiego).